

PA-gruppen

Arbetsprogram 2008

1. Sammenfatning af arbejdsprogrammet

PA-gruppens verksamhet kommer fortsatt under 2008 fokusera dels på produkt-/produktionsrelaterade frågor och dels på avfallsområdet. En strategisk diskussion har förts om gruppens arbetsformer med syfte att fokusera verksamheten och lättare prioritera bland ansökningar. Gruppen kommer att sätta särskilt stor vikt vid aktiviteter som bidrar med inspel till aktuella EU-processer, strategier och lagstiftning.

Inom området produktion/produkter fortsätter gruppens BAT-samarbete med projekt inom utvald näringssektor. Under hösten 2007 publiceras information om den nordiska BAT-gruppens samlade verksamhet. Denna ska spridas till relevanta målgrupper. PA-gruppens största enskilda satsning under 2006-2008 med att implementera anpassat miljöledningssystem för små och mellanstora företag fortsätter i ett samarbete med upp till 60 företag i nordiska småsamfund. Därtill ska även ett samarbete ske kring enklare certifieringssystem för SMEs med spridning även till Baltikum. Projektet kommer att frambringa goda nordiska exempel på hållbar produktion bland SMEs.

Inom produktområdet avser man vidareutveckla arbetet med miljöinformation om produkter bl.a. genom att utreda hur information om vissa farliga ämnen från användning av produkter kan införas i PRTR (Pollutant Release and Transfer Register). Detta görs som ett nordiskt bidrag i OECD:s arbete med PRTR. Produktgruppen under PA avser att utreda hur livscykelperspektivet och andra miljöaspekter än energieffektivitet tas omhand i implementeringen av EU:s Ecodesign-direktiv för energiförbrukande produkter, EuP, och utreda möjligheten till ett gemensamt informationssystem om produkters miljöpåverkan i EU och internationellt.

Inom avfallsområdet ska fokus vara på att bidra till EU-processer, bl.a. revisionen av ramdirektivet för avfall och slamdirektivet, genomförandet av direktivet om avfall från elektriska och elektroniska produkter (WEEE-direktivet) och resurseffektivisering. En satsning på att förebygga uppkomsten av avfall ska påbörjas under 2008. Tyngdpunkten kommer således att vara "indspil til EU:s arbejde med en helhedsstrategi for forebyggelse og genanvendelse af affald samt andre affaldsrelaterede EU-regler" enligt miljöhandlingsprogrammet.

PA-gruppen har under hösten 2007 samlat nordiska experter inom internationella avfallstransporter och farligt avfall, för att utröna behovet av nordiska samarbetsprojekt inom dessa områden och vidareföra samarbetet inom detta.

PA-gruppens arbete med bl.a. information om produkters miljöpåverkan kommer att ske i samverkan med NMRIPP.

PA-gruppen kommer under 2008 att sätta större vikt på att säkerställa en ändamålsenlig kommunikation av gruppens verksamhet och resultat. Ett flertal publikationer färdigställs under hösten 2007 och kommer att spridas och presenteras under 2008. Information till allmänheten om utsläppsregistret PRTR ska utvecklas.

2. Informationsvirksomhed

PA-gruppen har under 2007 diskuterat hur verksamhetens resultat på bästa sätt kommuniceras till relevanta målgrupper. En större fokusering och kvalitetsgranskning för en förbättring i detta ska göras.

PA-gruppen har under åren 2006-2007 påbörjat ett antal projekt som nu slutförs. De flesta av dessa kommer att resultera i en målgruppsanpassad informationsaktivitet nästa år, antingen i form av en Tema Nord-rapport eller webbinformation, bl.a. NorLCA-hemsidan.

BAT-gruppen har flera nya publikationer som under 2008 ska spridas, bl.a. en sammanfattande broschyr över den nordiska BAT-gruppens verksamhet till idag.

PA-gruppen avser att under 2007 anordna en workshop för samtliga experter i undergrupperna för att tillsammans diskutera vilket resultat verksamheten nått, hur vi påverkat EU-processer och vilka utmaningar det nordiska samarbetet bör riktas in på framöver.

De kommande publikationerna "A Cost-benefit guideline in waste management" och "Hushållsavfallets produktsammansättning" blir viktiga inslag i diskussionen om utvecklingen av avfallspolitiken. En akademisk publicering av relevanta resultat av dessa projekt kommer att göras.

Pressmeddelanden ges ut när det anses relevant.

3. Gruppens konkrete aktiviteter som skal forelægges EK-M og MR-M

PA-gruppen håller i början av 2008 en workshop med sina samtliga undergrupper för att tillsammans diskutera PA-gruppens verksamhet med utblick över det **kommande Miljöhandlingsprogrammet 2009-2012** samt att byta erfarenheter om arbetsformer, projektledning och vilket resultat gruppens samlade verksamhet uppnått. Resultatet från denna workshop kommer att förmedlas till ÅK-M som en del i den rapportering som PA-gruppen enligt sitt mandat ska göra under 2008.

Reslutatet från gruppens största projekt "**Hållbar produktion i små och mellanstora verksamheter i nordiska småsamfund**" bildar tillsammans med samarbetet för miljöcertifiering för SMEs en helhet med goda nordiska exempel på hållbar produktion som avses presenteras för ÅK-M.

PA-gruppen ska även ge en samlad presentation över **verksamhetens inspel till EU** och i mån av möjlighet beskriva vilka effekter dessa haft.

4. Nordisk Nytt. Nationella inspel och inspel till internationella förhandlingar

De flesta av PA-gruppens projekt syftar till att ge inspel till EU:s expertgrupper, kommissionen eller andra internationella sammanhang:

Inom produktområdet kommer fokus att vara på ecodesign, särskilt avseende livscykelperspektivet i EU:s direktiv för energiförbrukande produkter. En nordisk insats för att vidareföra arbetet inom EU-kommissionens IPP-arbetsgrupp för produktinformation planeras för 2008. Syftet är att genomföra en pilotstudie om ett internationellt produktinformationssystem för en utvald produktgrupp.

Inom avfallsområdet kommer Projekten "Statistics on WEEE generated" och "Märkning av WEEE" att bidra till genomförandet av EU:s direktiv för elektronikavfall (WEEE) och på vidareutveckling av detta, genom att ge en samlad syn på hur genomförandet sker i Norden och hur det kan effektiviseras. I projektet "Förslag till gränsvärden för behandling av avloppsslam" kommer resultatet att användas i kommande EU-förhandlingar om revision av slamdirektivet. Projektet "Definition av avfall och produkt" syftar till att utveckla inspel till revisionen av EU:s ramdirektiv för avfall. Genom att kartlägga vilka styrmedel som används i Norden för att förhindra uppkomsten av avfall genom materialeffektivitet ges beredskap till att möta EU:s kommande krav om nationella planer för förebyggande av uppkomst av avfall.

Vidareföring av samarbetet inom farligt avfall och internationella avfallstransporter kommer till nytta bl.a. i genomförandet av det nya direktivet om transporter av farligt avfall.

Gruppens arbete med utsläppsregistret, PRTR, har varit ett framgångsrikt inslag till EU:s och OECDs arbeten inom området. Den nordiska gruppen har i OECD övertagit arbetet med utsläpp från produkter inom PRTR. Detta arbete fortsätter under 2008.

Det nordiska BAT-samarbetet fortsätter inom utvald industrisektor.

5. Opfyldelse af MHP's mål, aktiviteter og forventet resultat

PA-gruppens verksamhet faller främst inom ramen för temat Hållbar produktion och konsumtion", särskilt mål 4.1. i MHP: "Att arbejde for at forebygge og mindske produktionens og forbrugets negative påvirkning af miljøet samt bidrage til effektiv anvendelse af naturressourserne gennem deres

hele livscyklus." Gruppen lägger i år stor vikt på att ge inspel till EU:s arbete med en helhetsstrategi för förebyggande och återvinning av avfall samt andra avfallsrelaterade EU-regler. De flesta av gruppens avfallsrelaterade projekt bidrar till detta.

PA-gruppen avser att vidareföra det nordiska samarbetet inom farligt avfall och transporter av farligt avfall. Gruppen avser även att kommunicera resultatet av gruppens arbete, särskilt där det bevisligen påverkat EU-förhandlingar eller processer.

PA-gruppens BAT-arbete och projektet om "Baredygtig produktion i små og mellomstore virksomheder" tar utgångspunkt i 4.2.9. , "Viden om utslipsstandarder og rene og mere ressourceeffektive teknologier , goda exempel på hållbar produktion samt vidareutvikling og information om miljöledelsesystemer", och är fortsättningsvis framgångsrika projekt.

PA-gruppens projekt om "Utvärdering av erfarenheter av ecodesign" synliggör dels goda exempel på hållbar produktion och dels visar hur miljö kan integreras i produktkedjan.

PA-gruppen arbetar även med att "förstärka miljökompetensen hos konsumenter, beslutsfattare och producenter" och med att tillgängliggöra miljöinformation om produkter (4.2.12). Detta bidrar bl.a. projekten inom PRTR-arbetet, NorLCA, produktinformationssystem, baredygtig produktion i SMEs och BAT till.

6. Samarbejde med andre grupper og sektorer

Arbetet med att nå en hållbar produktion och konsumtion förutsätter ett samarbete med andra sektorer, såsom närings- och konsumentsektorerna. Sedan 2002 har PA-gruppen kontinuerlig utväxling med NMRIPP och detta har förstärkts särskilt inom gruppens produktrelaterade projekt. De två grupperna har en gemensam koordinator.

Inga särskilda samarbetsprojekt med andra arbetsgrupper har planerats för 2008. PA-gruppen har goda erfarenheter av samarbeten med bl.a. NKG, ME, NMRIPP och MiFi.

Samarbetets för- och nackdelar övervägs för varje enskilt projekt.

7. Projektdatabase

PA-gruppens pågående och avslutade projekt finns samlat i projektdatabasen på http://www.norden.org/miljo/pa/sk/project_FM.asp?lang=

Följande projekt fortsätter eller påbörjas under 2008:

Produktrelaterade projekt:

Erfarenheter av ecodesign-verktyg.

Projektet syftar till att skaffa en överblick över vilka design- och ecodesignverktyg i produktutvecklingen som idag används av företag i Norden och i Europa. Förväntat resultat är förslag på vilka verktyg de nordiska myndigheterna bör utvärdera och utveckla vidare. Förslagen förs vidare i en fördjupad studie som kan ge inspel till EU-kommissionens arbete med genomförandet av Direktiv 2005/32/EG om ecodesign av energiförbrukande produkter.

Developing product environmental information system- a pilot study

Produktkedjorna är idag komplexa och sträcker sig över flera kontinenter. Förmedlingen av information om produkter miljöpåverkan förutsätter en samverkan i EU och internationellt. EU-kommissionens IPP-arbetsgrupp för produktinformation har diskuterat hur detta kan utvecklas. Syftet med detta projekt är att vidareföra EU-arbetsgruppens idé om ett internationellt produktinformationssystem. Projektet utgör en pilotstudie för en utvald produktgrupp.

Utsläpp från produkter, sammanställning av nuvarande information och möjligheter att infoga detta i PRTR

Syftet med projektet är att kartlägga information om utsläpp av vissa utvalda ämnen från användning av slutprodukter i OECD-länderna. Projektet är en fortsättning på OECDs arbete i frågan.

Information om PRTR till allmänheten

Här avses att ta fram information till allmänheten om PRTR på de nordiska språken och engelska.

Oppdatering av metoden for beregning af effektfaktorer

Metoden behøver oppdateres, først når Annex I er endelig vedtatt ca. Ultimo 2006. Videre oppdatering bør vurderes i forhold til hvor mye metoden anvendes i praksis?

Hållbar produktion:

Bæredygtig produktion i små og mellemstore bedrifter i nordiska småsamfunn

Projektens centrale ide er at udvikle og implementere et miljøledelse light system i 60-90 små og mellemstore virksomheder i Færøerne, Island og Åland. Det er ambitionen, at miljøledelse light systemet kickstarter en udviklingsspiral, hvor virksomhederne bliver mere innovative i forhold til bæredygtig produktion.

Less formal approaches to eco-management and eco-certification systems for the SME's

En långsiktig målsättning är att höja miljöprestandan och konkurrenskraften hos nordiska SME's genom ökat samarbete och samverkan kring olika miljöcertifieringssystem hos nordiska SME's och skapa nätverk mellan företagen och lokala myndigheter för att stödja detta. I projektet ska existerande certifieringssystem utvärderas och en eventuell harmonisering diskuteras.

BAT för rengöringsanläggningar av fiskenät

Syftet är att ta fram bästa tillgängliga teknik för verksamheten.

Avfallsrelaterade projekt:

Fiskavfall som organiskt gödsel

Syftet med projektet är att finna bästa praxis för användningen av komposterat fiskavfall som organiskt gödsel i kall och våt jord. Man avser att utreda vilken slags fiskavfall som har bästa näringsvärdet för växter och att hur dylikt gödsel kan användas utan att riskera utsläpp av patogener.

Märkning av WEEE.

Förväntat resultat är förslag till ett kostnadseffektivt system för informationshantering i insamlingssystemet för elektronikavfall. Resultatet av projektet kommer att ligga till grund för utarbetande av regelverk och vägledning i de nordiska länderna och spridas till övriga EU-medlemsländer.

Generert mengde EE-avfall

Målet med projektet är att skapa ett bättre grundlag för att värdera behov för ändringar i och utvecklingen av krav på behandling i WEEE-direktivet med hänvisning till reglerna i de nordiska länderna. Resultatet kan användas i diskussionen om revidering av direktivets Bilaga II.

EU:s animaliske biproduktförordning.

Syftet är att ta fram mer kunskap om implementeringen av EU:s animaliske biproduktförordning och utreda hur denna implementeras och tolkas i de nordiska länderna, t.e.x. för biogas.

Definition av avfall och produkt

Det finns ett generellt behov av att undersöka när avfall är avfall och när det är att avses som en produkt. I projektet ska göras fallstudier där nordiska erfarenheter studeras. Detta kan utmytna i en gemensam nordisk hållning till frågeställningen i samband med revisionen av EU:s ramdirektiv för avfall.

Förslag till gränsvärden för organiska föroreningar i avloppsslam

Give øget viden om, hvilke krav, der bør stilles til kvaliteten af spildevandsslam, så slammet kan genanvendes uden risiko for miljø og sundhed.

Förebyggande av uppkomst av avfall genom materialeffektivitet

Målsättningen är att samla upp och utvärdera information om styrmedel som syftar till att förbättra materialeffektiviteten och därmed förebygga uppkomsten av avfall. Resultatet blir ett bidrag till utvecklingen av nationella program för förebyggande av avfall.

Horisontal standardisering

Syftet är att vidareföra och stödja ordförandeskapet och sekretariatet för ECN BT Task Force 151- Horisontal Standards in the Field of Sludge, Biowaste and soil- nedsatt av den europeiska standardiseringsorganisationen CEN. Projektet medför en väsentlig nordiskt inflytande på standardiseringsarbetet genom sekretariatet i Dansk Standard.

Leachate treatment technology

Projektet bör ge översikt över de olika tekniska lösningar som finns för behandling av lakvatten från nordiska deponier. Uppföljning av tidigare projekt i saken.

8. Gruppens sammensætning

PA-gruppens medlemmar augusti 2007:

Kenneth Holm, Finlands Miljöcentral, Finland, ordförande
Gunnar Fredriksson, Naturvårdsverket, Sverige
Jette Skaarup, Miljøstyrelsen, Danmark
Jorma Leivonen, Finlands Miljöcentral, Finland
Mona Kårebring-Olsson, Landskapsregeringen, Åland
Pål Spillum, Statens Forurensningstilsyn, Norge
Sigurbjörg Saemundsdóttir, Umhverfisstofnun, Island
Helgi Jensson, Umhverfisstofnun, Island
Suni Petersen, Heilsufroðiliga Starvstovan, Färöarna
Per Ravn Hermansen, Direktoratet for miljø og natur, Grönland

Isa-Maria Bergman, Finlands Miljöcentral, Finland, koordinator

PA-grupper har tillsatt 7 expertgrupper under sig som styr upp projekt inom respektive sakområde. Dessa är:

1. Produktgruppen
2. PRTR-gruppen
3. BAT-gruppen
4. Småsamfundsgruppen
5. Deponeringsgruppen
6. Organiskt avfallsgruppen
7. Elavfallsgruppen

Numreringen i budgettabellen nedan hänvisar till styrgruppernas numrering. För projekt som markerats med 8 är fungerar PA-gruppen självt som styrgrupp.

9. Budget for arbejdsprogram

Skema 1: Oversigt over ansøgte budgetmidler i 2008 fordelt på bevillingsmyndighed

Bevillingsmyndighed	DKK	Bemærkninger
NMRS miljø	4.325.800	
NMRS BU	425.000	Produktinformationssystem, PRTR info till allmänheten
Overførte frie midler fra 2007	1.000.000	
Sum (midler til rådighed 2008)	5.750.800	

PA-gruppen prioriterar under 2008 att genomföra de redan pågående projekten. Därutöver har vi även nedan pekat ut planerade projekt som är av särskilt hög prioritet.

Skema 2: Oversigt over budgetterede midler til aktiviteter/projekter i 2008

1. Aktiviteter/projekter	2. Overførte kontraktbundne midler fra forrige år	3. Budgetterede midler for 2008	4. Arbejdsgruppernes planlagte bevilling 2009	5. Bemærkninger
1.1. Erfarenheter med ekodesignverktøy	500.000			Pågående
1.2. Uppdatering av metod för beräkning av effektfaktorer		35.000		
1.3. Miljöaspekter i EuPs genomförandeåtgärder	100.000			Pågående

1.4. Produktinformationssystem		600.000			
2.1. PRTR-utsläpp från produkter-kartläggning av kunskap	200.000	200.000		Pågående	
2.2. PRTR-Info till allmänheten		250.000			
3.1. BAT-projektplats		10.800	10.800	Pågående	
3.2. BAT-notvaskeri		350.000		Hög prioritet	
4.1. Baeredygtig produktion i SME	850.000	200.000		Pågående	
4.2. Utsläpp från små skeppsvarv	250.000			Pågående	
4.3. Avloppsbehandling i småsamfund		250.000		Hög prioritet	
5.1. Leachate treatment technology		350.000			
6.1. Fiskavfall som gödsel	140.000	102.000		Pågående	
6.2. Förslag till gränsvärden för organiska föroreningar i avloppsslam	250.000	300.000		Pågående	
6.3. EU:s biproduktförordning		250.000		Hög prioritet	
6.4. Horisontal standardisering	250.000	250.000		Pågående	
7.1. Statistics on WEEE generated	420.000			Pågående	
7.2. Märkning av WEEE	300.000			Pågående	
7.4. Projekt kopplat till WEEE-direktivet		250.000		Hög prioritet	
8.1. Definition av avfall och produkt		250.000		Hög prioritet	
8.2. Projekt farligt avfall		300.000		Hög prioritet	
8.3. Seminarium om internationella avfallstransporter		100.000		Hög prioritet	
8.4. Förebyggande av uppkomst av avfall genom materialeffektivitet		400.000		Hög prioritet	
8.5. Less formal approaches for eco-management	187.000	118.000		Pågående	
PA-koordinator		320.000			
Resor undergrupper		400.000			
Tryckning		200.000			
Sum	I alt 3.447.00 DKK	I alt 5.750.800 DKK		50 % Norden 45 % EU 5 % Nærområdet	

Skema 3. Oversigt over sekretariatsmidler i 2008

Anvendelse af midler	DKK + Antal	Bemærkninger
Løn + sociale afgifter	229.242	
Rejser	40.000	
Mødeafholdelse		
Øvrige (skal forklares under bem.)	50.100	OH
Total	319.342	

Angiv kontraktsummen for sekretariatsudgifterne: 319.342 DKK